БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

ДЕКАБРЬ 9 пятница 1939 он № 282 (2982) Сэн 10 мүнгэ

БУРЯТ-МОНГОЛ ҮНЭН

ВКП(б)-эйн Б.-М. Обкомой ба БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй ОРГАН.

СССР ба Финляндска демократическа республикын хоорондын харилсан туһалалсалга ба ханибарисаа тухай пакт

Советскэ правительствын толгой нүхэр В. М. Молотов болбол ноябрийн 29-дэ радиогоор хэлэхэдээ имэ үгэнүүдээр дүүргэһэн байна:

«Манай хэмжээябуулгануудай магтал зорилгонь хадаа Советскэ Союзай ба, илангаяа, гурба миллион шахад хүнзонтой Ленинградай аюулгүйе хангалга мүн болоно. Дайн сэрэгээр хурсадхагдаһан одооной уласхоорондын оршомбайдал соо, гүрэнэйгөө имэ жабайдалай ба хойшолуулашагүй зорилгые шиидхэхэ ябадалые одооной финляндска зонхилогшодой хорото муухай дурахүсэлһөө хулдыдуулан табижа шадахагүй байнабди. Финляндска арадтай ханибарисаагай сотрудничество хэжэ, Советскэ Союзай өөрынь хүсэлэлгээр энэ зорилгые шиидхэхэ хэрэгтэй болобо гээшэ“.

Советскэ арад болбол, марионеточно финляндска министрнүүдэй бузагай провокацида эсэс табиха ба финляндска арадай бодото түлөөлэгшэдтэй ханибарисаагай хэлэлгэнүүдые хэхэ замые нээхэ гэһэн Советскэ Правительствын шиидхэбэриие амаршалан, нүхэр В. М. Молотовай үгые агуу ехэ ба дэгэнһаналай дэбжэлтээр угтаба.

2-3 үдэр үнгэрөө. Советскэ хилэ дээрэ болоһон провокаторска вашануудтань харюусаһан баатар Улаан Армиин хүсэтэ сохилто болбол финляндска буржуазиин банкрудтаһан политигуудые паникада ба мэгдэлгэдэ оруулаа.

Господа каяндернууд ба таннернууд хадаа советскэ правительствотай нэгэ хэлэ оложо шадаагүй, юуб гэхэдэ, өөһэдынгөө гадаада эзэдэй туһада, тэдэнэр болбол мирэй түлөө оролдолгоор бэшэ, харин СССР-тэ харша үзэл бодолоор хүтэлбэрилэгдэдэг байгаа.

Харин, Финляндска демократическа республикын түлөөлэгшэдтэй хэһэн, Советскэ правительствын хэлсэлгэнүүд богонихон болзор соо дүүрэө. Түрүүшын үгэһөө хойшо хамтын хэлэн олдоо, юуб гэхэдэ, энэ хадаа—ханибарисаагай ба гүнзэгы харилсан этигэлсэлэй хэлэн байгаа.

Договор болбол хоёр хүршэ гүрэнүүдэй хоорондын харилсаануудта шэнэ историческа хуудаһа нээгээ, харилсан этигэлсэхэгүйн шалтагань хойшолонгүй зайлуулагдаа, батабэхи ба эбдэрэшэгүй ханибарисаагай үндэһэ байгуулаа.

Империалистическэ булимтарагшадай туһада, финляндидахи урдын плутократическа засагаар Советскэ Союзай хилэ шадар байгуулагдаһан, дайнай аюулта гуламтань энэ договороор усадхагдаба. Карельскэ перешейкэ дээрэхи хилэ хадаа Ленинградһаа хойто зүг тээшэ холо болгогдон, Советскэ Союзда 3970 квадратна километр хэмжээтэй финскэ территориин орохотой хамта, Советскэ Союз болбол СССР-тэ ороһон, финляндска түмэрзамай участогуудай сэнгые 120 миллион финскэ марка хэмжээтэйгээр Финляндида түлэхэ байна.

Нүгөө талаһаа, карельскэ арадые тэрээндэ түрэл финскэ арадтайнь ниилүүлэн, едино Финляндска гүрэндэ нэгэдхэхэ тухай финскэ арадай хэтэ заяанай хүсэлэнь бэелүүлэгдэнэ. Энээнэй тулада Советскэ Союз болбол диилэнхидэө карельскэ хүнзонтой 70 мянган квадратна километр хэмжээтэй советскэ территориие Финляндска демократическа республикада үгэхэ зүбшөөрэлөө медүүлэбэ.

Саашань, договор болбол финскэ заливай оборонодо, СССР ба Финляндиин аюулгүйе бүхэжүүлгэдэ Советскэ Союзай ба Финляндиин интересүүдые хангана. Советскэ Союз болбол финскэ заливта орохо амые агрессиһээ хамагаалажа шадаха уһан-сэрэгэй база байгуулхын тулада, Ханко хахадаралые ба тэрээн шадар байгаа далайн дайдые ба аралнуудые арендээр абаба. Финляндска демократическа республика болбол договор соо дурсагдаһан финскэ заливдахи аралнуудые, мүн Хойто Мүлһэтэ океанай эрьеын Рыбачий ба Средний хахадаралнуудай заримые 300 миллион финскэ маркаар Советскэ Союзда худалдана.

Эсэстэ, СССР ба Финляндска демократическа республикын хоорондын ханибарисаа болбол нүгөө талада харша союзуудта ба коалицинуудта хабаадахагүй гэһэн харилсаата уялгануудаар; худалдаанай договорой ёһоор экономическа холбоонуудай хүгжэлтөөр; финляндска арадай армида зэбсэгээр ба бусад военно материалнуудаар туһалаха Советскэ Союзай уялгаар бүхэлэгдэнэ.

Договорой удхань имэ байна.

СССР ба Финляндиин хоорондын харилсантуһалалсалга ба ханибарисаа тухай договорой историческа удхашанарань юуб гэхэдэ, энэ договор болбол СССР-эй гадаада политика тухай гадаадын хэблэлэй ба гадаадын политигуудай худал хуурмаг үгэнүүдые элирүүлэн задасохино, зүүн ба зүүн-хойто Европодо мир байгуулана, Финляндиие СССР-тэ эсэргүү плацдарм болгохо аргые эбдэнэ, тиимэһээ, Финляндиин ба СССР-эйшье, мүн Балтиишадарай оронуудайшье аюулгүйе хангана.

Гадаадын хэблэл ба гадаадын «демократическа» зонхилогшод болбол, Финляндиин территоридо Улаан Армиин оролго хадаа финляндска территориие булаан абалга, финляндска зависимабэшые үгыхэлгэ ба Финляндиие СССР-эй провинцинуудай нэгэнь болголго гээшэ гэжэ хэдэн үдэр соо улилдажа байна. Мүнөө, Финляндска демократическа республикатай договор баталаһанай һүүлээр, «цивилизованно» хардагшадай энэ худал хуурмаг үгэ элирүүлэгдэн бутасохигдобо гэжэ тоолохо хэрэгтэй. Энэ мэтын хуурмаг һаналнуудаа СССР-тэ няажа, тэдэ господанар «цивилизаторнууд» хадаа хүдалаар хэлэнэ, тон нахальна худалаар хэлэнэ.

Массые мэхэлэхын тулада «нейтралитедэй»тугаар халхалагдаһан, дайнай гадаадын ба алибүхы ондоо һүжэрөөшэдболбол Улаан Арми хадаа хойто оронуудай нейтралитедые эбдэнэ гэжэ, Улаан Арми хадаа агрессор, түримхэйлэгшэ болон Финляндида оробо гэжэ, Улаан Арми хадаа зүүн-хойто Европодо дайниие үүсхэбэ гэжэ, хойто оронуудта аюулые тохёолдуулаба гэжэ бүхы голосоороо гангиналдана. Мүнөө, Финляндска демократическа республикатай договор баталаһанай һүүлээр, энэ худал хуурмаг үгэнүүд баһал элирүүлэгдэн бутасохигдобо гэжэ тоолохо хэрэгтэй. Хуурмаг һаналнуудаа Улаан Армида няажа, эдэ господанар худалаар хэлэнэ, тон нахальна худалаар хэлэнэ. Улаан Арми болбол агрессор, түримхэйлэгшэ боложо бэшэ, харин каяндер-эркко-таннер—маннергеймын компаниин дайнай провокаторнуудһаа, даралагшадһаа финскэ арадые сүлөөлэгшэ болон финляндида ошобо.

1919 оной апрельдэ английска консервативна «Таймс» газета болбол Советскэ Союзда добтолохо плацдарм гээшэ гэжэ Финляндиие харан, иигэжэ бэшээ һэн:

«Большевизмые үгыхэхэ хэрэгэй гаржа байгаа хада, бидэнэр болбол экспедиционно армиие Сагаан далай элы ээгшэдээл адаляар, Говолулудэ эльгээжэ шадаха һэмди. Хэрбээ бидэнэр карта дээрэ харахадаа, Петроградта орохо эрхим үүдэниинь Балтиин далай болоно, тон ойрын ба тон хүнгэн зам хадаа Финляндяар гарана гэжэ харанабди. Финлянди болбол Петроградта орохо түлхюур, Петроград хадаа Москвада орохо түлхюур болоно».

Английска «Таймс» газета хадаа эдэ строгуудые случайна бэшээгүй. Үвэхөөрөө, Финлянди хадаа Ленинградта орохо түлхюур, Ленинград хадаа Москвада орохо түлхюур гээшэ.

Энээн дээрэһээ, Финлянди ба СССР-эй хоорондын харилсаае хангалга ба Ленинградай аюулгүйе бүхэжүүлгэ хадаа манай бүхы ороной аюулгүйе хангалга болоно. СССР ба Финляндска демократическа гүрэнэй хоорондын договорой историческа удхашанарань үшөө юуб гэхэдэ, энэ договор болбол һүүлэй үе болтор антисоветскэ интриг ба военно провокацинуудай гуламта байһан Финляндиие, зүүн-хойто Европодо мирэй этигэлтэй тулгуури болгобо.

(«Правдын» түрүү бэшэгһээ).

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Агитатор-комсомолец А. С. Гуменюк (Одесскэ пехотно училище) нютагуудахи ажалшадай депутадуудай Соведүүдэй һунгалта тухай хөөрэлдөөе улаанармейцуудай дунда үнгэргэжэ байна. (ТАСС-ын фото-клише).

Ленинградска военнэ округой штабай оперативна мэдээ

Ленинградска округой сэрэгүүд болбол декабриин 6-най үдэрэй эсэстэ имэ газарнуудта хүрэбэ:

Мурманскые шэглэн, сагаанфиннүүдэй эсэргүүсэлые бутасохижо, манай сэрэгүүд Петсамоһаа урагшаа 35 километр хүртэр дабхиба.

Ухтинска, Реболско, Поросозерско ба **Петрозаводскиин** зүг тээшэ, манай сэрэгүүд хадаа амжалтатай байлдаануудай һүүлээр, **Нурмес - Иоэнсуу** түмэрхаргые хүндэлэн гаража, гүрэнэй хилэһээ саашаа 60-65 километртэ ябаба.

Карельскэ перешейкэ дээрэ, тэрээнэй зүүн талада, артеллерийскэ бэлэдхэлэй һүүлдэ, манай сэрэгүүд болбол сагаанфиннүүдэй дунда «Мажино-Киркын линии» гэжэ нэрлэгдэдэг, финнүүдэй гол оборонительна линиие **Вуоксинска уһанай система** дээрэ эбдэжэ, **Тайпалее-Ниоки** мүрэные форсировалаад, хойшоо дабхижа ябана. Перешейкын баруун талада, Кексгольмско түмэр харгын **Кивиниеми** станци, Выборг-Валкярки түмэрхаргын ветка дээрэ **Корпиийоя** платформа, Выборгскэ түмэрхаргы дээрэ **Лоунатиски** ба **Пэрк-Ярви** станцинууд, **Ино** ба **Мустеярви** станцинууд, Приморско түмэрхаргын районолхи форт **Ино** ба финскэ заливай эрьедэ (Ино фортһоо баруулжаа 9 километр) **Ханниля** село, бидэнэрээр эзэлэгдэһэн байна.

Ниидэлгэнүүдые ябуулгада сагай уларилай муу байһан дээрэһээ, ниидэлгэнүүд хадаа ганса-хан лэ нэгэ зарим разведывательнэ самолёдуудаар ябуулагдаһан байна.

УЛААНТУГТА БАЛТИЙСКА ФЛОДОЙ ШТАБАЙ БУРУУШААЛГА

«Киров» крейсер хадаа Ханко фортнуудта эсэргүү демонстративна операци хэжэ ябатараа серьезно гэмтээгдэһэн ба тэрээниие үдэшэжэ ябаһан миноносецуудай нэгэнь хадаа финскэ эрьеын артиллереэр шэнгээгдэһэн байна гэһэн мэдээсэлнүүдые гадаадын хэблэл толилонод.

Балтийска уһан сэрэгэй штаб болбол, гадаадын газедүүдэй энэ мэдээсэлнүүд хадаа тон худал байна гэжэ мэдүүлхые шухалада тоолоно. 9 дюймова ба 6 дюймова финскэ артиллери хадаа арай гэжэ 18-20 километртэ буудажа шадаха байхадань, «Кировэй» типын манай шэнэ крейсернүүд хадаа 35 километрһээ үлүү холо буудадаг пушкануудтай байна.

«Киров» крейсер хадаа финскэ артиллериин һомоной хүрэхэгүй газарта байгаад, Ханкие холоһоо тон сүлөөтэйгөөр буудажа шадаха байгаа, тиихэдэ, финскэ эрьеын артиллериин һомовуудань «Киров» крейсертэ хүрэнгүй, 4-5 километр холо унахадань, манай корабльнуудай морягууд наада барижа байгаа.

«Киров» крейсерые үдэшэһэн миноносецууд хадаа мүн ямаршье гэмтэл үзөөгүй.

ЛЕНИНГРАДСКА ВОЕННЭ ОКРУГОЙ ШТАБАЙ БУРУУШААЛГА

Ленинградска военнэ округой сэрэгүүд хадаа финскэ сэрэгүүдтэй болоһон байлдаануудта 32 танкые ба 16 самолёт гээһэн байна гэһэн мэдээсэлнүүд хариин хэблэлдэ толилогдодог болобо.

Ленинградска военнэ округой штаб хадаа эдэ мэдээсэлнүүдые тон худал хуурмаг гэжэ тоолоно. Операциин бүхы үедэ 2 советскэ самолёдууд сохигдожо, хоёрынь сагай уларилай муу байһан дээрэһээ, зүгөө алдажа магад финскэ территори дээрэ бууһан байна; харин 11 финскэ самолёт бидэнээр сохигдоһон байна. Ноябриин 30-һаа эхилжэ, боевой ябуулгануудта хабаадаһан бүхы танкнууд хадаа бүгэдэ бии ба нэгэшье советскэ танк финскэ сэрэгүүдээр абтаагүй.

Шведскэ посол г. Винтертэй, нүхэр Молотовай уулзалга

Декабриин 4-дэ нүх. Молотовтой уулзаһан шведскэ посол г. Винтер хадаа «финляндска правительство» гэжэ нэрлэгдэдэгэй, Советскэ Союзтай шэнэ хэлсээ хэхые хүсэһэнэйнь тухай мэдүүлһэн байна.

Нүхэр Молотов болбол г. Винтертэ иигэжэ тодоруулан хэлэбэ: «г. Хельсинкые хаяжа, мэдэгдэхэгүй газарта шэглэн тонилһон «финляндска правительство» гэгдэдэгые советскэ правительство мэдэрэнэгүй, тиимэ ушар дээрэһээ мүнөө энэ «правительствотай» ямаршье хэлсээн тухай асуудал байжа болохогүй. Советскэ правительство болбол ганса Финляндска демократическа республикын правительствые мэдэрнэ, тэрээнтэй харилсантуһалалсахын ба ханибарисаагай договорые баталһан ба, энэнь СССР ба Финляндиин хоорондохи мирнэ ба зохистой харилсаануудай хүгжэлтын найдабарита үндэһэ һууринь болоно“.

АНГЛИЙСКА ХЭБЛЭЛ, СССР-ТЭ ЭСЭРГҮҮ ФИНЛЯНДСКА АРМИИЕ ЭМХИДХЭЛГЭДЭ КИРКЫН РОЛЬ ТУХАЙ

Лондон, декабриин 8. (ТАСС). Ассошиэйтед Прессын агентство болбол Англиин сэрэгүүдэй мүнөөнэй главнокомандолагша генерал Уолтер Кирк хадаа Финляндида зэбсэгтэ хүсэнүүдые эмхидхэлгэдэ ехэ рольтой байһан юм гэжэ мэдээсэнэ. Тэрэ хадаа 1924-1925 онуудта финляндска армиин флодой ба авиациин эмхидхэлгэдэ хабаадаһан английска военнэ экспертнүүдэй группын хүтэлбэрилэгшэ боложо, Финляндида ехэ туһаламжануудые үзүүлһэн байна. Кирк хадаа „Финляндиин сагаан роза“ орденой кавалер болоно.

Финляндска обороның министрэй уряалаар, Кирк болбол энэ жэлэй июньдэ, тэрээнэй урдань үгэһэн заабаринуудай ёһоор зэбсэгтэ хүсэнүүдые эмхидхэлгэдэ туйлагдаһан результадуудтай танилсахын зорилгоор Финляндида ерэһэн байна. Агентствын мэдээндэ заагдаһанай ёһоор, Кирк хадаа Маннергеймын «ехэ поклонниконь» болоно.

ГЕРМАНСКА ИНФОРМАЦИОННО БЮРОГОЙ БУРУУШААЛГА

Берлин, декабриин 4. (ТАСС). Германска информационно бюро хадаа Гельголанд аралай портдо германска крейсерэй бомбардировалагдаһан тухай англичануудай мэдээе буруушаана. Гельголанд портдо германска ямаршье крейсер үгы гэжэ заана.

Лиги нациин генеральна секретариин телеграммада Советскэ правительствын харюу

Декабриин 4-дэ, Наркоминдел болбол Берн городһоо (Швейцари) Лиги нациин генеральна секретарь г. Авенольһоо дооролзаагдаһан телеграмма абаба:

«Лиги нациин ба тэрээнэй соведэй членүүдтэ минии хандаһан, телеграммын текстые танай мэдэрэлдэ хүргэхэ золтой байнаб: «Би хадаа 1939 оной декабриин 3-най үдэр, Лиги нацидахи, Финляндиин үргэлжын делегадһаа доорозаагдаһан телеграмма абааб: «1920 ондо Тарту городто мирнэ договорые баталаһан сагһаа хойшо Финляндитай хүршэ һайн харилсаае барижа байһан ба 1945 ондо хүсэхэ болзортой, добтололсохогүйн тухай договор баталаһан, СССР болбол энэ оной ноябриин 30-най үглөөгүүр гансал пограничная позицинуудта бэшэ, мүн гражданска хүнзоной дунда үхэл ба хооһоролгые тохёолдуулан, хамагаалалгагүй финляндска городуудта гэнтэ, илангаяа агаарай атакануудаар добтолобо. Финлянди хадаа өөрынгөө хүсэтэ хүршэдэ эсэргүү ямаршье юумые хэзээдэшье хээгүй. Финлянди болбол тэрээнтэй мирнэ һуухын тулада, тон ехэ оролдолгые саг үргэлжэ гаргажа байгаа. Хэды тиимэ болбошье, Финлянди хадаа пограничнэ инцидентнүүд гэжэ вэрэлэгдэдэгтэ зүбшөөрэхөө арсаба гэжэ ба Ленинградай аюулгүйе бүхэжүүлгэдэ зүбшөөрэхөө арсаба гэжэ худалаар хэлээд, СССР болбол эхин түрүүн, дээрэ заагдаһан добтололсохогүйн тухай пактые денонсировалаһан ба һүүлээрэнь, али-нэгэн нейтральна державын посредничестводо орохо гэһэн финляндска правительствын дурадхалһаа арсаһан байна. Пактын 11 ба 15 статьянуудай үндэһөөр дары сагаа совет ба ассамблиие зарлажа ба агрессиие зогсоохын тулада, бүхы шухала хэмжээнүүдые абхыень тэдэниие гуйжа үршөөхыетнай гуйһан гуйлтатайгаар, дээрэ заагдаһаниие өөрынгөө правительствын заабаряар танай анжаралда хүргэхэ золтой байнаб. Лиги нациин хоёр членүүдэй тулалдаха ябадалда хүргэһэн, конфликтдэ Лиги Нациин хамааралсахы гуйхыень минии правительствые баалаһан, шалтагаанууд ба ушарбайдалай хүсэд вайрууллые танда хүргэхэб». Рудольф Холстиин гартабилгатай.

1 параграфын 11 статьятай зохилдуулан, Женевада, декабриин 12-ой үдэр субботада, 12 часта, соведэй членүүдые зарланаб. Ассамблиие декабриин 11-дэ, понедельнигтэ зарлаха тухай дурадхалые ассамблиин түрүүлэгшын үзэмжэдэ табинаб. Болохо үдэрэнь баталан мэдээсэгдэхэ. Авеноль, генеральна секретарь»

Декабриин 4-нэй үдэр нүхэр Молотов болбол советскэ правительствын нэрэһээ дооро заагдаһан телеграфна харюуе г. Авенолиин вэрэдэ эльгээбэ:

«Г. Рудольф Холстиин инициативаар ба Лиги нациин пактын 1 параграфай 11 статьягай үндэһөөр, декабриин 9-дэ Лиги нациин соведые ба декабриин 11-дэ Лиги нациин ассамблиие зарлахаар танай хараалаһан ябадал хадаа минии правительствоор ямаршье үндэһэгүйдэ тоологдоно гэжэ, Советскэ Союзай правительствын даалгабаряар танда мэдүүлхэ золтой байнаб.

Советскэ Союз хадаа Финляндитай дайнай байдалда байна бэшэ, дайгаар арадта аюулые тохёолдууланашье бэшэ. Тиимэһээ, Лиги нациин пактын I параграфай 11 статьяе хэрэглэхэнь буруу байна. Советскэ Союз болбол Финляндска демократическа республикатай мирнэ харилсаанда байна, энээнэй правительствотой харилсантуһалалсаха ба ханибарисаа тухай договор, энэ оной декабриин 2-то баталагдаһан байна. Мүнөө, өөрынгөө бүрин эрхэтэ түлөөлэлгые алдаһан, Финляндиин урдын правительствын делегадуудтай хэгдэһэн амжалтагүй хэлсээнүүдэй бүхы асуудалнууд энэ договороор урегулировалагдаба.

Энэ оной декабриин 1-нэй үдэрэй деклараци соогоо, Финляндска демократическа республикын правительство болбол тэрээнэй урдынь правительствоор Финляндида тохёолдуулагдаһан, дайн сэрэгэй аюулта гуламтые хамтынгаа оролдолгоор, шадаалһаа түргэн, усадхахын тулада өөрынгөө военнэ хүсэнүүдээр Финляндска демократическа республикада туһаламжа үзүүлхые гуйһан дурадхалтайгаар СССР-эй правительстводо хандаһан байна. Заагдаһан байдал дээрэһээ, Лиги нацида г. Рудольф Холстиин хандалга хадаа Лигиин соведые ба ассамблиие зарлаха үндэһэниинь боложо шадахагүй байна, тиихэтэй хамта, г. Рудольф Холсти хадаа хэдэй нэрэһээ Лигидэ ханданаб, тэдэ ниүрнуудань финскэ арадай бодото түлөөлэгшэд бэшэ байна.

Хэрбээ, дээрэ заагдаһан һанамжануудай байһаар байтар, г. Рудольф Холстиин дурадхалые үзэхын тулада, Лигиин соведэй ба ассамблиин зарлагдаа һаань, советскэ правительство болбол эдэ суглаануудта хабаадалсалгые болоштой гэжэ тоолохогүй байна. Иимэ шиидхэбэри болбол г. Холстиин баһамжалаһан ба хардаһан бэшэгэй текстые хабсарган, совет ба ассамблиие зарлаха тухай Лиги нациин генеральна секретариин мэдээсэл хадаа Советскэ Союз тушаа ёһото хүндэлэлэй эрэлтэнүүдтэй тоншье таарахагүй байна гэһэн ушарбайдалаар бэхилэгдэнэ.

Молотов.

1939 оной декабриин 4-дэ“.

АЖАЛШАН АРАДЫЕ КОММУНИСТИЧЕСКЭ ЁҺООР ХҮМҮҮЖҮҮЛХЭ ХЭРЭГЫЕ ҮНДЭР ДЭЭДЭ ХЭМЖЭЭДЭ ТАБИХА

ВКП(б)-эйн XVIII съезд дээрэ, өөрынгөө эхилэлгын үгэдэ нүхэр Молотов иигэжэ хэлээ һэн: «Шэнэ полоса хадаа бидэнэрэй урда шэнэ зорилгонуудые табина. Манай дотоодын зорилгонууд дээрэһээ абажа хараха болооһаа, гол хүсэн хадаа мүнөө үедэ хүмүүжүүлэлгын асуудалнуудта, коммунистическэ хүмүүжүүлэлгын хэрэгтэ, тиигээд ажалшадай мэдэрэлдэ үшөөл байгаа капитализмын үлэгдэлнүүдые усадхаха зорилгодо зорюулагдаха байна».

Коммунистическэ хүмүүжүүлэлгэ — манай ороной ороод байгаа этапдахи шиидхэхы политическэ зорилго болоно.

Шажанай үзэлнүүдые ба үлэгдэлнүүдые бии болгогшо социальна условинуудань манай орондо үгы болоо.

Зүгөөр, Маркс, Энгельс, Ленин, Сталинай һургадагай ёһоор, хүнэй мэдэрэлэнь өөрынгөө хүгжэлтэдэ экономикоһоо гээгдэдэг байна. Мүнөө, шажанай үлэгдэлнүүдэнь элдэб формоор үзэгдэнэ: зарим хүнүүд хадаа шажанай ёһо заншалые, шажанай праздникгые үнгэргэдэг заншаа; зарим үсөөхэн хүнүүд хадаа шажанай хорото идеологиие үшөөл хадагалжа байһаар. Коммунизмын ба колхозно байгуулалтын хорото дайсад — реакционно поповщина - ламаизмын үлэгдэлнүүдэнь иимэ идеологиие хэрэглэнэ.

Ажахын кампанинуудай түлэг ябажа байха үедэ, шажанай үдэр эмхидхэжэ, зарим колхознигуудай ажалайнь дисциплиные эбдэдэг ба колхозой үйлэдбэридэ һаад ушаруулдаг ушарнууд үзэгдэнэ.

Эгээл иимэдэ, шажанай үлэгдэлнүүдтэ эсэргүү тэмсэлые шангадхалга болбол тон шухала политическэ удхашанартай хэрэг болоно.

Антирелигиозно пропаганда хадаа марксистско-ленинскэ пропагандаһаа таһаршагүй хубинь болохо тула, нютагуудахи партийна ба культурна гэгээрэлэй организацинууд болбол шажанай үлэгдэлнүүдтэ эсэргүү пропагандые ба агитациие ажалшан арадай дунда үргэн далайетайгаар ябуулха уялгатай.

Манай республикын зарим районуудахи партийна организацинууд болбол шажанай үлэгдэлнүүдтэ эсэргүү тэмсэлэй хүдэлмэриие шангаар табижа шадаһан байна.

Жэшээлхэдэ, ВКП(б)-эйн Заграйн райком (секретаринь нүх. Фомин) ба СВБ-эйн райсовет (түрүүлэгшэнь нүх. Филиппов) хадаа антирелигиозно хүдэрмэриие амжалтатайгаар ябуулна. Райкомойгоо дэргэдэ лекторскэ группа эмхидхэжэ, антирелигиозно темээр агитаторнуудай семинар үнгэргөөд, колхознигуудай дунда лекцинүүдые, хөөрэлдөөнүүдые планай ёһоор үнгэргэнэ.

Онохойн селекционно станциин дэргэдэхи партийна эхин организаци (парторгонь нүхэр Качин) болбол шажанай үлэгдэлнүүдтэй тэмэсэхэ хүдэлмэриие эршэмтэйгээр ябуулна. 1939 оной торшо соо, хоёр шэнэ ячейкануудые эмхидхээ. Мүн, антирелигиозно темэнүүдээр хэдэн лекцинүүдые ба хөөрэлдөөнүүдые хэбэ, тэрээн бүридэнь 50-60 хүнүүд суглараа.

«Асуудалнуудай ба харюугай» вечернүүдые үнгэргэһэн байгаа. Энээндэнь олон хүнүүд хандажа, угаа активнаар хабаадалсаһан байна.

Тэрэшэлэн, Асагадай ба Доодо-Илькиин сомонуудта, һунгалтын кампанитай дашарамдуулан, ажалшан массын дунда антирелигиозно асуудалаар агитаци ба пропаганда муу бэшээр үнгэргэгдэнэ.

СВБ-эйн Ивольгын районой Совет хадаа колхознигуудай дунда 20 гаран лекцинүүдые хэжэ, фото выставка эмхидхэбэ.

СВБ-эйн Яруунын райсовет (түрүүлэгшэнь нүх. Сультимов) болбол колхознигуудай, хүдэлмэришэдэй ба служащинарай дунда 18 докладуудые, 334 хүнэй хабаадалгатайгаар, 39 хөөрэлдөөнүүдые үнгэргөө.

Гэхэтэй хамта, зарим партийна организацинуудай (Мухар-Шэбэр, Сэлэнгэ, Кяхта ба Железнодорожно район) хүтэлбэрилэгшэд болбол антирелигиозно пропагандые тоодоггүй ба шажанай үлэгдэлнүүдтэ эсэргүү ябуулагдаха хүдэлмэриие мартаһан байна.

Антисоветскэ элементнүүд хадаа мүнөө, һунгуулиин кампаниин түлэг ябуулагдажа байгаа үедэ, өөһэдынгөө кандидуудые нютагай Советүүдтэ оруулхые һэдэхэ ба һунгуулиин кампаниие таһалдуулхын зорилгоор, шажаниие хэрэглэн, элдэб худал хуурмаг үгэнүүдые тараажа болхо байна.

Иимэһээ, һунгуулиин участогуудта хүдэлмэрилжэ байгаа бүхы партийна ба партийнабэшэ агитаторнууд болбол коммунистнууд ба партийнабэшэнүүдэй сталинска блогой кандидадуудай түлөө агитациие хүсэтэйгөөр ябуулха ёһотой. Гадна, һунгуулиин законие хазагайруулхые ба һунгуулиин кампаниие һаатуулхые һэдэгшэ реакционно элементнүүдэй аашые бутасохижо, шажанай үлэгдэлнүүдтэ эсэргүү пропагандые массын дунда үргэнөөр табиха шухала.

Мүн, ВКП(б)-эйн айкомуудай ба партийна эхин организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд болбол агитаторнуудай, СВБ-эйн райсоведүүдэй ба ячейкануудай хүдэлмэридэнь практическа туһаламжа үзүүлхэ уялгатай ба хүдэлмэришэдэй, служащинарай, колхознигуудай дунда антирелигиозна докладуудые, лекцинүүдые ба хөөрэлдөөнүүдые саг үргэлжэ, үргэнөөр үнгэргэжэ байха ёһотой.

Ж. Жабон.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Ново-Тульскын миталлургическэ заводой стакановка Полина Пономарева. Нух. П. Пономарева болбол техникые шудалалгын ба стахановска хүдэлмэриин эрхим жэшээ каруулһанайгаа түлөө „Знак почета" ороденоор шагнагдаа.

(ТАСС-ын фото-клише).

Налоговой эрхим агентнуудые шагналга

Смоленскэ областиин, Смоленскэ районой, финансова системын хүдэлмэрилэгшэдэй уряагаар, 1939 оной IV кварталай мүнгэнэй планиие дүүргэлгэдэ эрхим показательнуудые харуулһан, налогой агентнууд, БМАССР-эй Наркомфинаар шагнагдаһан байна.

Кяхтын райфо-гой госдоходой старша инспектор нүхэр В. Н. Пененков гэгшэ 150 түх. мүнгөөр шагнагдаба. А. Г. Таргошин (Бичура) — 150 түх., Бимба Рыгдылов (Заиграй)—150 түх., Н. Н. Саункин (Баргажан)—150 түх., И. Г. Пестеров (Кабанск)—150 түх., мүнгөөр шагнагдабад.

Тэрээнһээ гадна, IV кварталай мүнгэ элэсүүлгын планиие жэшээтэ һайнаар дүүргэһэн ба хүдөөажахын налогой планиие ноябриин 20-до дүүргэһэн, Закаминай аймагай Хуртагын сомоной, налоговой агент нүхэр Санжажай Буянович Бизьяев 150 түхэригөөр ба Хужарай сомоной агент нүх. Лубсаннима Балданов 100 түхэриг мүнгөөр шагнагдабад.

Квартал бүхэнүүдэйгээ плануудые, саг үргэлжэ үлүүлэн дүүргэдэг ба Октябрьска революциин XXII жэлэй ойн урда тээхи социалистическэ соревнованида үйлэдбэриин эрхим показательнуудые туйлаһан—Баргажанай аймагай, Горячинскын сомомой налоговой агент нүхэр Даниил Кузьмич Шилкин 100 түх. мүнгөөр шагнагдаба.

Цыренов.

ИЛЬЯ АФАНАСЬЕВИЧ ОСОДОЕВ

Нүхэр Илья Афанасьевич Осодоев болбол 1900 ондо, Вохонай аймагай, Укырскэ булсоведтэ түрэһэн юм. Эсэгэнь дунда шадалтай таряашан байгаа.

Илья Афанасьевич 1920 ондо дунда һургуулиие дүүргээд, багшын специальностьтай боложо, тэрэнһээ хойшо мүнөө хүртэр, 18 жэлэй торшо соо, советскэ һургагшаар хүдэлмэрилнэ. Илья хадаа Сталинска эпохын сэнглиг хүкюун багашуудые коммунистическээр хүмүүжүүлгэдэ бүхы хүсэ шадабаряа үгөнэ.

1937 онһоо хойшо, Селенгын аймагай Юрөөгэй хүсэдбэшэ дунда һургуулиин һуралсалай таһагые эрхилэгшээр ба ород хэлэнэй багшаар хүдэлмэрилнэ.

Нүх. Илья Афанасьевич болбол общественнэ хүдэлмэридэ тон активнаар хабаадалсадаг. Һургагшад-активистнуудаа эмхидхэжэ, бэшэгмэдэхэгүй хүнүүдтэ ном бэшэг заахыень даалгадаг байна.

Юрөөгэй хүсэдбэшэ дунда һургуулиин һургагшад, служащинар хадаа нүх. И. А. Осодоевые тус сомонойгоо Соведэй депутадуудта кандидат болгон дэбжүүлээ. Мүнөө, нүх. Осодоев болбол һунгуулиин № 11 округто баллотировалагдаха зүбшөөлөө үгөө.

Д. АЮШЕЕВ, Ц. ОРОНГОЕВ.

Агитационно хүдэлмэриие бүри үргэнөөр ябуулха

Улан-Удын лесзаводой дэргэдэхи партийна эхин организацинн агитколлектив 29 агитаторнуудтай юм. Энэ агитколлектив болбол һунгагшадайгаа дунда, бүхыдөө 128 занятинуудые ба хөөрэлдөөнүүдые үнгэргөө. Һунгалтануудта бэлэдхэлэй эхилһээр, хэдэн олон түрүү агитаторнууд—активистнууд урган гарһан байна.

Жэшээлхэдэ, агитаторнууд нүхэд Радионов ба Палухингэгшэд үргэн масса ажалшад—һунгагшадай дунда, большевистскэ үгэнүүдые тарааха—иимэ хүндэтэ хүдэлмэриие угаа ехэ энтузиазмтайгаар ябуулнад, агитационно-массова хүдэлмэриие идейно-политическэ дээдэ хэмжээдэ үнгэргэнэд. Мүнөө, эдэнэр хадаа һунгагшадай дунда 15-15 занятинуудые ба хөөрэлдөөнүүдые үнгэргөөд байна.

Гэхэтэй хамта, тус агитколлективэй зарим агитаторнууд, тодорхойлон хэлэбэл, Храмов, Семирин, Веков гэгшэд мүнөө хүртэр һунгагшадтаа оройдоошье занятинуудые үнгэргөөгүй байна.

Тиимэ тула, эндэхи партийна эхин организаци болбол агитколлективэйгээ хүдэлмэридэхи дутуунуудые ябуул дундаа усадхажа, агитационно хүдэлмэриие бүри үргэнөөр дэлгэрүүлхэ уялгатай.

Ц. Ор.

ОЛЗО ХУБААРИИЕ ЭРХИМЭЭР ҮНГЭРГЭХЭ

1939 он болбол манай республикын колхозуудай улам хүсэтэйгээр бэхижэлгын, тэдэнэй ажахын-политическэ саашанхи ургалтын жэл байгаа. Натуральна ба мүнгэн олзонь нилээд нэмэбэ. Манай колхозуудай гайхамшагта, толотомо амжалтанууд ба дэбжэлтэнүүдэнь хүдөөажахын Бүхэсоюзна Выставка дээрэ харуулагдаа.

Ажахын жэлэй дүүрэхэтэй хамта, колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, колхознигууд болбол үнэн сэхэ ажалаараа олоһон олзоёо зүбөөр хубаарилхын тулада бэлэдхэжэ байна. Нэгэжэлэйгээ хүдэлмэринүүдые дүнлэжэ, бүри ехэнүүд амжалтануудай программые зохёон табина. ВКП(б)-эйн ЦК-гэй ба СССР-эй СНК-гэй 1938 оной декабриин 4-нэй тогтоолой ёһоор, мүнгэн олзонуудай 12-15 проц., зарим колхозуудта 15-20 проц.-нь хубаагдахагүй фондодо оруулагдаха ёһотой. Зүгөөр, тус тогтоолые хазагайруулха ушарнууд үнгэрэһэн жэлдэ зарим колхозуудта үзэгдэһэн байна. Эдэ зөөринүүд хадаа ехэнхидээ колхозуудай элдэбын гаргашануудта хэрэглэгдэдэг байгаа. Энээгээрээ, колхозуудай общественнэ интересые багадханабди гэжэ тэдэнэр бүхөөр ойлгохо ёһотой. Хубаагдахагүй фондодо мүнгэн зөөриие банкын счедто оруулаад байхадаа, гансал тиихэдээ, ажалта үдэрнүүдтэ олзо хубаалгые ябуулха хэрэгтэй.

Жэлэй дүүрэхээ байхада, хэдэн колхозууд болбол гүрэнэй ссудануудые бусаагаадүй байна. Жэшээлхэдэ, Заиграйн аймагай 15, Түнхэнэй 16, Тарбагатайн 8, Зэдын 2 колхозууд хадаа ссудануудаа үшөө бусаагаагүй, энээгээрээ, ВКП(б)-эйн ЦК-гэй ба СССР-эй СНК-гэй декабриин 4-нэй тогтоолые хазагайруулна. Колхоз хадаа уставайгаа ёһоор, гүрэнэй ссудануудые бусаагаагүй сагтаа, ажалта үдэрнүүдтэ мүнгэн доходые хубааха эрхэгүй байна. Тиимэһээ, колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд болбол ажалта үдэрнүүдтээ мүнгэн доход хубаалгые саг сооонь дүүргэхын тула эгээ түрүүшээр, бүхы ссудануудаа энэ дары бусааха ёһотой.

Хүдөөажахын жэлэй дүүрэлтэй хамта, колхозуудай ревизионно комиссиин ба банкын инспекторнуудай уялгань бүри харюусалгатай болоно. Колхозой правлениин ажахын-финансова бүхы ябуулгань заабол шалгагдаха-ревизилэгдэхэ ёһотой. Ревизионно комиссинууд болбол үнгэрэгшэ жэлнүүдтэ зарим колхозой түрүүлэгшын ба счетоводой зүгһөө оршо гаршын сметые хазагайрууһан фактые обёорогүй, тэрээндэ анхаралаа табяагүй байна. Колхозой түрүүлэгшэ гү, али счетовод болбол колхознигуудай суглаанай зүбшөөрэлгүйгөөр, сметын зарим статьянуудые хубилгадаг байгаа. Оршо-гаршын сметые бааханааршье хубилалга хадаа колхознигуудай хамтын суглаагаар баталагдаха ёһотой гэжэ бүхөөр ойлгохо шухала.

1939 оной ажахын жэлэй итогые гаргахатаяа хамта, колхозууд болбол гурбадугаар табанжэлэй гурбадахи жэлдэ, 1940 ондо, үйлэдбэриингөө план ба финансова сметые нарнаар табиха уялгатай. Энэ хэрэгтэ колхозой активые хабаадуулха шухала, юуб гэхэдэ, эрхим ба тобшо план хадаа бүхы хүдэлмэринүүдэй амжалтые хангана. Урдань, зарим колхозуудта план ба смета болбол гансахан лэ түрүүлэгшэ ба счетовод хоёроор табигдадаг ушарнууд үзэгдэдэг һэн. Энэ тон буруу.

Зарим колхозууд болбол смета табижа, колхознигуудай суглаагаар баталагдаһаншье һаань, тэрэнээ нарнаар сахидаггүй ба хүдэлмэриингөө үндэһэ һуури болгодоггүй байгаа. Эдэ бүхы дутуу дунданууд хадаа энэ жэлдэ дахин дабтагдаха ёһогүй.

В. ЕРШОВ—Хүдөөажахын банкые эрхилэгшэ.

ҮБЭЛЖЭЛГЫЕ БЭЛЭДХЭЛГҮЙГӨӨР УГТАБА

Заиграйн аймагай, Ново-Брянска сельсоведэй, Тельманэй нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүх. Заиграев) малай үбэлжэлгые тон муу бэлэдхэлтэйгээр угтаба.

Колхозойнь хүтэлбэрэлэгшэд хадаа үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлгэдэ шухала анхаралаа табяагүй, барилгын материалнуудые хүсэд бэлэдхээгүй байна. Энэ жэлэйнь зоотехническэ барилгын план холо дүүргэгдээгүй: гансахан лэ свинарник хүсэд баригдаа, хониной байра 80 процент бэлэн болоод байна. Моридынь байраар хүсэд хангаагдаагүй. Малайнь байранууд хүсэд дулаалагдаагүй, үхэрнүүдэйнь байранууд аргал шэбхэһээ сэбэрлэгдээгүй, хүйтэн байна.

Гадна, үбэһэ хуряалгынь план 77 процент дүүргэгдээ. Иимэдэ, малай тэжээл дутамат. Хэды иимэ байбашье һаань, колхозой правлени хадаа тэжээлэй баланс табяагүй, тэжээлээ нормогүйгөөр гаргашална.

Малажалые хүгжөөхэ гүрэнэй план адуу-моридоор дүүргэгдээгүй. Энэ жэлдэ 38 толгой унагадые абаха аад, оройдоо 8 толгой абаад байна.

Дурсагдагша колхоз болбол үбэлжэлгые эрхимээр үнгэргэхэ бүхы аргабайдалнуудтай. Колхозойнь хүтэлбэрилэгшэд хадаа аргабайдалнуудаа хүсэдөөр хэрэглэжэ, үбэлжэлгые жэшээтэ һайнаар үнгэргэхын, малажалые хүгжөөхэ гүрэнэй планиие бүрин дүүргэхын тула эрид хэмжээнүүдые абаха ёһотой.

Ринчинова.

Францииe хэн захиранаб

«Корольнууд ба императорнуудай засагые усадхажа, өөрынгөө сүлөөе гурба дахин соносхоһон, Франци хадаа,—алдарта Французскэ уранзохёолшо Анатоль Франс бэшээ һэн,—ороной баялигые мэдэдэг ба хүлэһэнэй прессээр общественнэ һаналнуудые хүтэлбэрилэдэг, финансова компанинуудта мэдэлтэй».

Агууехэ Французска уранзохёолшын эдэ үгэнүүдэнь одооной капиталистическэ Францииe тон тодоор харуулана: оронииe финансова компанинууд эзэрхэнэ. Хүсэтэ промышленнэ капиталистическэ нэгэдэлнүүд болбол Французска экономикын эзэд мүн. Ороной бүхы металлурги хадаа 8 миллиард 700 миллион франка капиталтай 46 компанинуудай гарта байна. Шулуу нүүрһэнэй промышленностиие 2 миллиард франка капиталтай 16 компанинууд эзэмдэнэ. Эдэе хоолой промышленностьдо 16 компанинууд 721 миллион франка капиталые эзэмдэнэ. Химическэ үтэгжэлгэнүүдые үйлэдбэрилгэ хадаа $1\frac{1}{2}$ миллиард капиталтай 12 компанинуудай гарта байна. 2 миллиард франка капиталтай 5 компанинууд болбол Францийн ба тэрээнэй колониин түмэрзамай транспортдо господстволоно. Электроэнерги үйлэдбэрилэн гаргалга хадаа $8\frac{1}{2}$ миллиард франка капиталтай 76 компанинуудай гарта байна. 9 миллиард франка капиталтай 46 банкнууд ороной бүхы хүдэлэхэ ба хүдэлэхэгүй баялигуудые контролировалана. Эдэ бүхы обществонуудай номинальна капиталань 8 миллиард франка болоно. Жэл бүриинь олзо 400 миллион шахуу франка болдог.

Томо банкнуудай урда, французска гүрэнэй хроническа үринь тэрээндэ характерна байна. Францида гүрэнэй банкнууд үгы, тиимэһээ томо буржуази болбол финансын талаарань правительстводо ехэ хашалта үзүүлхэ аргатай байна. 1939 оной январиин 1-дэ Францийн гүрэнэй үри 420 миллиард франкаһаа үлүү болоһон байна гэһэн факт хадаа финансова олигархиһаа гүрэнэй алишэргэ зависима байһаниие хэлэнэ. 1939 оной июниин 30-да, гүрэнэй үри 444 миллиард франка болоһон байгаа.

Французска индустриин ба финансын магнадууд болбол, хэдэн промышленно ба банковска предприятинуудые заабол эзэмдэгшэд байдаг. Жэшээлхэдэ, Мерсье—25 компанинуудай правленинүүдэй член, Лоран—28 компанинуудай правленинүүдтэ хабаададаг, Жиро—29 компанинуудта, Франсуа де Вандель ба тэрээнэй ахадүүнэр Эмбер ба Гюм болбол 28 акционернэ обществонуудай ба банкнуудай правленинүүдэй түрүүлэгшэд ба членүүдэй тушаалнуудые эзэлэнэ.

Нэжээд бүринь 5 миллион гаран франка зөөринүүдые эзэлдэг, 10 мянган капиталистнууд Францида тоологдоно. Эдээнһээ—ороной экономическа ба политическэ ажабайдалай бодото зонхилогшодонь хадаа 200 бүлэнэр болоно.

Мүнөө эдэ эзэдэй заабаряар, Даладьегэй правительство болбол үндэр процентын түлөө дайе, ехэ рента ба олзын түлөө дайе, колониальна плантаторнууд, авантюристнүүд ба дээрмэдэгшэдэй дайе ябуулажа байна.

Тиихын хамта, одооной Францийн зонхилогшод болбол, Франци хадаа «демократическа» республика гээшэ, мүнөө ябуулагдажа байгаа дайн хадаа «демократиин» түлөө дайн гээшэ гэжэ мэдүүлнэд. Тиимэһээ, Францида ямар демократи байнаб, энэ хадаа французска арадта юу үгэнэб гэжэ харахань интереснэ байна.

Французска депутадуудай палатада һунгалтануудхадаа формальна бүгэдэниитын гэбэшье, 21 наһа хүрэһэн ба тус нютагтаа 6 һараһаа доошо бэшэ ажаһууһан, эрэгтэйнүүд голосовалха эрхэтэй. Эхэнэрнүүд, военнэ служащинууд ба колонинуудай бүхы туземнэ зон бултадаа шахуу һунгуулиин эрхэһээ хаһагданхай байна. Иимэһээ, Францида (колонигүйгөөр) ажаһуудаг, 42 миллион хүнэонһоо минл $11\frac{1}{2}$ миллион һунгагшад голосовалаха эрхэтэй. Хэрбээ, һунгуулиин эрхэ хадаа үнэхөөрөө бүгэдэниитын байгаа һаань, 30 миллион хүн голосовалаха эрхэтэй байха һэн. Сенатата—дээдэ палатада һунгалтада ажалшан масса оройдоо хабаадалсанагүй. Энэ һунгалтада оройдоо 75 мянган хүн хабаададаг. Сенат болбол реакциин тон найдамтай тулгууринь гээшэ.

Французска ударидахы кругууд хадаа үсөөхэн, минл 20-30 нэрэнүүдһээ бүридэнэ, тэдэнэр болбол элдэб комбинаци хэжэ, министрнүүдэй кабинедые бии болгоно. Министрнүүдэй Совет хадаа парламентын урда формальна харюусалгатай, теэд үнэндөө министрнүүдэй совет болбол парламентын зүбшөөлгүйгөөр шухала тогтоомжонуудые абадаг ба шухала декредүүдые гаргадаг байна.

Капиталистнууд ба тэрээнэй правительствоор худалдан абтаһан хэблэл хадаа пролетариадта ба тэрээнэй вождьнуудта эсэргүү зэрлиг галзуу кампани ябуулдаг; хэблэл болбол финансова капиталай интерестэ хэгдэжэ байгаа дайн сэрэгые бүрилэ саашань үргэлжэлүүлхын һэдэлгэнүүдые ябуулна.

Олонхи газедүүдэнь капиталистическэ компанинуудһаа хүсэд зависима байна. Жэшээлхэдэ, «Тан» газедэй эзэнь—«Комитэ де форж», «Журналь де Дебын» эзэнь—Ротшильдын банк, «Пари Миди» газедые баригша хадаа Хойто Францийн текстильнэ фабрикануудай группа болоно. Американска нефтяной «Стандарт-Ойл» компанитай холбоотой, «Банк де Пари и де—Пен ба» болбол Гавас агентствын нюрганда байна.

Французска буржуазиин үнэн хүлэһэншэдэвь хадаа французска пролетариадые мэхэлэхэ хэрэгтэ ехэ стажтай французска социалистнууд болоно. Социалистическэ партиин хүтэлбэри болбол капиталистнуудай ангиин позициие бүхэжүүлэхэдэ шухала хэрэгтэй бүхы юумые сүм хэнэ. Социалистическэ партиин лидернүүдэнь капиталистичекэ компанинуудтай нягта холбоотой ба заримдаа социалистическэ партида тушаалтай аад, тэрээнтээ хамта, капиталистическэ фирмэнүүдэй сотрудникгуудай тушаалые дүүргэдэг байна. Партиин түрүүлэгшэ Леон Блюм болбол французска тон баян банкирнуудай нэгэнэй хүбүүн ба урда Францида торгоной предприятиие мэдэжэ байна.

Социалистическэ партиин хүтэлбэрилэгшэдтэй хамта, Ажалай Генеральна Конфедерациин (французска профсоюзуудай нэгэдэл) хүтэлбэрилэгшэд выступална. Эгээл бузар булай социал-предательнуудай нэгэн гээшэ гэжэ В. И. Ленинэй нэрэлэһэн, тэрэ Леон Жуо гэгшээр толгойлуулаһан, конфедерациин профбюрократи болбол французска капиталай интересүүдэй албанда профсоюзые оруулхын ябадалда һаад хэхэгүйнь тулада, коммунистнуудые профсоюзһаа гаргана.

«Демократическа» Францийн оломиллион ажалшад болбол гуйраншалалга ба үлэсхэлэнгэй хатуу хүшэр условинуудта байна.

Ажалшан массын материальна байдал хадаа жэлһээ жэлдэ муудажа байһан ушар болбол орон соо түрэлгые эрид бага болгобо. 1938 ондо үхэлгэ хадаа түрэлгэһөө 35 мянгаар олон болоһон байна.

Францида гаргагдаһан шэнэ законой ёһоор, тылдэ байһан хүдэлмэришэд болбол фронтдо ошогшодойгоо оровдо недель соо нормоһоо үлүү 6-һаа 12 час хүртэр хүдэлмэрилхэ ёһотой. Энэ заработогойнь дүрбэнэйнь нэгэ хуби военнэ фонддо ороно. Дайнай түрүүшын үдэрнүүдтэ онсо налогууд 4 процентһээ 15 проц. хүртэр ехэ болобо.

Мүнөө үедэ, фронт дээрэ хэдэн олон мянган хүнэй ошоһон байбашье, Францида 350 мянган хүдэлмэригүйшүүд регистрировалагдаа.

Хүдэлмэришэн ангитай тоосоогоо һалгахын ба тэрээнэй организацинуудые үгыхэхын тулада, өөрынгөө ангиин диктатурые бүхэжүүлхын тулада, французска монополистическэ капиталда гансал дайн сэрэг бэшэ, мүн баһа орон соохи военнэ байдалай режим хэрэгтэй. Французска арадаар һунгагдаһан депутадууд-коммунистнууд тюрьмэдэ хаагдаба, арадай дуразоригые харуулагша газедүүд—«Юманите», «Се Суар» ба бусад хаагдаа, суглаанууд ба демонстрацинууд хоригдоо, цензура галзуугаар табигданхай. Хүдэлмэриин үдэрнүүдые уртадхаха тухай, военнэ хэрэгсэлдэ зорюулагдаха налогууд тухай, түмэрзамай тарифуудые дээшэлүүлхэ тухай онсо декредүүд томо буржуазиин интересүүдтэ зорюулагдажа гаргагдаба. Реакционно буржуазиин урда албахэхээ оролдон, социалистическэ партиин газедүүд болбол доботолон байгаа реакциин урда хүдэлмэришэн ангиие һуладхахын зорилгоор, коммунистнуудта эсэргүү кампани ябуулана.

* *
*

Францийн дүшэн хоёр миллион хүнзониие ба французска колониальна империин дала миллион хүнзониие бүлэг паразидууд, французска финансова магнадуудай 200 бүлэ зонхилон захирана. Дэлхэйн господствые алдахаа айһан ябадалань хадаа Германида эсэргүү дайе үүсхэхэ политикые Францийн ударидахы кругуудта диктовалаба. Өөрынгөө интересүүдэй туһада, французска буржуази болбол «демократиин» түлөө, «гитлеризмые үгыхэхын» түлөө тэмсэлэй фальшива тугаар энэ империалистическэ дайе халхалан, ажалшадые окоп тээшэ намнана.

Б. ГУЩИН.

Харюусалгата редактор Р. БИМБАЕВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, Центро союзная, 19. Телефоны: отв. редактора — 3-44, отв. секретаря—3-23, отд. партийн ой жизни — 7-55-2 зв., сельхозотдел— 7-55, отдел кадров — 5-07.

Типография НКМП БМАССР. Бурглавлит № 2342